

Ilmastopaneeli: Suomen kannattaisi pyrkiä hiilineutraalisuuteen kansainvälisiä velvoitteita nopeammin

Kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n tuoreen raportin valossa vauraiden teollisuusmaiden on oltava hiilineutraaleja vuoteen 2070–2080 mennessä. Suomen ilmastopaneelin mukaan nollapäästöihin pyrkiminen jo etuajassa antaisi Suomelle mahdollisuuden kilpailuetuun ja kehittymiseen cleantechin huipputaajaksi.

Ilmastomuutoksen hillintä vaatii voimakkaita toimia lähivuosikymmeninä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana päästöt ovat lisääntyneet globaalisti keskimäärin 2,2 prosenttia vuodessa, ja samalla ilmamekan kriittinen kasvihuonekaasupitoisuus ylittyy väliaikaisesti useissa skenaarioissa. Kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n 13.4. julkistamien skenaarioiden mukaan kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää globaalisti 40–70 prosenttia vuoden 2010 tasosta vuoteen 2050 mennessä, jotta turvallisesti katsottua kahden asteen lämpötilanousua maapallolla ei ylitetä. Tähän päästövähennyspolkuun on liitetty toteutusskenaario, jossa OECD-maille on hahmoteltu noin 80 prosentin päästövähennystarve vuoden 2000 tilanteesta vuoteen 2050. Samassa skenaariossa OECD-mailta odotetaan nollapäästöjä vuoteen 2070–2080 mennessä.

Suomen ilmastopaneelin mukaan kauaskatseista politiikkaa olisi ennakoida toimia, jotka ennen pitkää ovat väistämättömiä.

”Ilmasto tulee lämpenemään vielä pitkään, vaikka maapallon päästöt puolitettaisiin välittömästi. Jotta myös köyhemmät maat saadaan päästövähennystalkoisiin kunnolla mukaan, teollisuusmailta edellytetään niihin verrattuna voimakkaampia päästövähennystoimia. Käytännössä edes hiilineutraalisuus ei riitä Suomen kaltaisille maille, vaan päästötaseen lopputuloksen tulisi olla hiilinegatiivinen. Siksi meidän tulisi kääntää katseemme mahdollisuuksiin, joita edelläkävijäyys ilmastomuutoksen hillinnässä voi tarjota”, Suomen ympäristökeskuksen Syken professori ja ilmastopaneelin jäsen **Jyri Seppälä** sanoo.

Nollapäästöjen saavuttaminen haastavaa mutta mahdollista

Suomen ilmastopaneeli tarkastelee tänään julkistetussa selvityksessään hiilineutraalisuuden käsitettä ja sen tavoittelua suhteessa viimeimpään tieteen näkemykseen päästövähennysten kiireellisyydestä. Hiilineutraalisuudella tarkoitetaan tilaa, jossa aiheutettujen kasvihuonekaasujen nettopäästöt olisivat vuosittain nolla. Selvitys avaa käsitettä globaalien tason lisäksi valtion, maakuntien, kuntien, organisaatioiden ja yksilöiden sekä sektoreiden tasolla. Yhteisenä periaatteena kaikilla tasoilla tapahtuville päästöleikkauksille on tavoite vähentää ensisijaisesti omia päästöjä niin paljon kuin pystytään ja kompensoida loput päästöt hankkimalla päästöyksiköitä ulkopuolisilta markkinoilta.

Globaalilla ja maiden tasolla hiilineutraalisuuden tavoitteen saavuttaminen on haasteellista, koska nykytiedon mukaan kaikkien kasvihuonekaasupäästöjen syntyä, esimerkiksi lannoitteiden käytön typpioksiduulipäästöjä, ei pystytä estämään.

Nollapäästöihin on kuitenkin mahdollista päästä poistamalla kasvihuonekaasupäästöjä ilmakehästä esimerkiksi lisäämällä hiilinielujen määrää tai käyttämällä hiilidioksidin varastointi- ja talteenottotekniikkaa (carbon capture and storage eli CCS). Jos CCS saadaan tulevaisuudessa toimimaan, se mahdollistaa biopohjaiseen energiatuotantoon yhdistettynä negatiiviset päästöt.

”CCS:ään liittyy toki huomattavasti enemmän epävarmuuksia kuin hiilinieluihin. Meillä on Suomessa erinomaiset mahdollisuudet kasvattaa metsiämme hiilinieluja, ja Suomi onkin ottanut kansainvälisissä neuvotteluissa aiheen käsittelyssä johtavan roolin. Hiilinielujen osa pitkän aikavälin kansainvälisessä ilmastopolitiikassa on kuitenkin edelleen täysin avoin”, Seppälä toteaa.

Pyrkimys siirtyä hiilineutraaliin yhteiskuntaan avaa ilmastopaneelin työryhmän mukaan merkittäviä kasvumahdollisuuksia esimerkiksi puhtaan teknologian markkinoilla.

”Suomella on nyt tuhannen taalan tilaisuus kääntää ilmastomuutoksen uhka mahdollisuudeksi. Cleantechin vientiponnistelut saisivat uudenlaista tukea, jos Suomi ryhtyisi tietoisesti tavoittelemaan hiilineutraalisuutta ennenaikaisesti. Samalla Suomi profiloituisi edukseen kansainvälisesti.”

- Raportti hiilineutraalisuuden tavoittelusta on luettavissa kokonaisuudessaan Ilmastopaneelin verkkosivuilla: <http://www.ilmastopaneeli.fi/>.

Lisätietoja

Raporttia koskevat kysymykset:

Professori Jyri Seppälä, SYKE, jyri.seppala@ymparisto.fi, puh. 040 7401708

Professori Markku Kulmala, Helsingin yliopisto, markku.kulmala@helsinki.fi, puh. 09 19150756

Johtaja Mikko Alestalo, Ilmatieteen laitos, mikko.alestalo@fmi.fi

Erikoistutkija Tommi Ekholm, VTT, tommi.ekholm@vtt.fi

Johtava tutkija Sampo Soimakallio, VTT, sampo.soimakallio@vtt.fi

Ilmastopaneelia koskevat kysymykset:

Ympäristöneuvos Merja Turunen, ympäristöministeriö, puh. 0295 250 301, merja.turunen@ymparisto.fi